

თუ ციკალური დეპეშა ბოგოტილმ 24 ლენინბისთვეს გამოგზავნილი:

„ხელმწიფე იმპერატორმა დახედა გუშინ მდ. მიღს გაღმა დაბანა კებული ჩვენი ჯარები და კმაყოფილი დარჩა ჩვენის პიშიციებით.

„ტეტებენი პოლკოვნიკის არლოვის ჯარებმა აღიდა 19 ამ თვეს. მხოლოდ ერთს გამარჯებულ მთას მიაღწენ ჩვენები და როგორც აიღის, დანარჩენი აღავგია თავის ნებით მიატოვა რსმალოს გარე, რომელიც რჩხანისკენ წავიდა. მტრის ჯარი სულ 600 კაცი იყო ჩვენებით და 150 ცხენისანი. ამათში 100 კაცი დაიხუცა და დაჭრილები ასი ურმით წაიყვანეს. ჩვენის მხრით მხოლოდ ერთია მოკლული და 21 დაჭრილი.“

სტამბოლის გაზეთები გვაცნობებენ, რომ აღრინდელი მრავალ-სახელმძღვანი რსმალოს ლუნაის არმისა მეჭმედ-ალიუაზა, რომლის მთადილეთა ახლა სულეიმან-ფაშა არის დანიშნული, ჰერცოგოვინისა და ბოსნიის ჯარების უფროსად დაუნიშნავთ.

რუსების გამარჯვებას მცირე აჭიაში და მუხხთარ-ფაშის არმისა დამარცხების ხელ-ახლად გაუმხენევებია სერბიის მთავრობა და როგორც იწერებიან, კიდევ დაუწყვიათ ლაპარაკი, რომ სერბიამაც მონაწილეობა უნდა მიიღოს რსმალეთის წინააღმდეგ ამ ოშიო. მაგრამ ის გარემოები აშინება, რომ რსმალეთს 25,000 კაცამდინ ჰყავს სერბიის სამზღვეებზე დაყენებული და ამ ჯარს პრინცება აქვს მიცემული, რომ, გამოცხადებს თუ არა სერბია ომს, იმ წამსვე გადადით სამზღვარზე და პირ-და-პირ ბელგრადისაკენ გაწიეთო.

ვენის გაზეთს „Presse“-ში ბუხარეს-ტილამ იწერებიან:

„რუსინიის ჯარის უკანასკნელმა დამარ-

ცხებამ პლევნისთან და კიდევ 1,000 კაცის დახაცეამ ხელ-ახლად ააღაპარია-კა მმართებლობის მოწინააღმდეგ პარ-ტია (ოპოზიცია), რომელიც დიღი ხანია თხოულობს, რომ რუმინიიმ თავი და-ანებოს ამ ომს და ჯარები შინ დაბრუნოს. ამას დაერთო კიდევ ის გარემოება, რომ რუმინიის ჯარი პლევნისთან, როგორც ამბობენ, სიცივისა და ავათ-მყოფობის გამო, ძალიან ცუდს მდგო-მარებაში არის. მაგრამ ხალხს იმით ანუგვებენ, რომ დღეს თუ ხეალ პლე-ვნის ავიდებთ და მეტე უფრო დიდის სახელითა და ქებით დაბრუნდება ჩვენი ჯარი შინაო.“

მეტა არაფერი! ამათ გაათავსეს ლაპა-რაი! არავითარი საშუალებაზე პაზრის უწესების მოსაპატად; არავითარი ლონის-ძიება კეთილ-სინიდისიანი და თა-ვიანი ბაზარნიკების დაყენებისათვის და დარიბი ხალხის ბედის. შემსუბუქებისა-თვის...

* * დღევანდელს ნომერში დაბეჭდი-ლის განცხადებიდამ შეიტყობს მკითხვე-ლი, რომ რევილისის საადგილ-მამულო ბანკის ზედამხედველ მოშიტეტბა ხელ-მეორედ დანიშნა ამ ბანკის დამწესე-ბელთა საზოგადო უჩვეულებრივო კრება 15 ნოემბრისათვის.

ამ კრებაში იმავე საგნებზე იქნება სჯა, რაზედაც უნდა ყოფილიყო იმ კრე-ბაში (10 ღერინბისთვეს), რომელიც დამწესებელთა რიცხვის ნაკლებობას გა-მო ვერ მოხდა.

* * მს მეორეთ გამოატარეს ჩვენს ქალაქზე ვ-ს ღერინბისთვეს აკლიართან დატყვევებული რსმალოს სალდათები და აფიციენტი, რომელთაც აქედამ რუსეთში აგზავნიან.

ჩვენ შევიტყეთ, რომ თითო რსმა-ლოს დატყვევებულ სალდათს დღეში ხარჯის ფულად 12 კაპეიკი ეძლევთ.

ის ს-ლდათები, რომელნიც გუშინ-წინ გაატარეს ჩვენს ქალაქზე, თბილად და სუფთათაც იყვნენ ჩამულნი, შესა-ხედავათაც კარგათ მოყვანი უ-ი და ჯა-მთელი ხალხი აყა.

„დროების“ კორრესპონდენცია

სოჭ. ველის ციხე. 21 ღვიანბისთვეს. ჩვენი სოფელი სიღნალისა და თელავის უწევების მომიწვავეა. ბოლოს სოფელის გაპყოფს მდინარე პლაზანი და პროკურორას გადავეცითო!

ამ საფუძვლიანი სიტყვის პასუხად, გამგეობის წევრმა უფ. ღოლუხანოვმა მხოლოთ იმის თქმა მოახერხა, რომ წონაში მოტყუებისათვის ჩვენ ექვსი პროტოკოლი შევადგინეთ და პროკურორას გადავეცითო!

რის ის ძევლი ქართული მონასტრებიც, რომელნიც ამ ქამად, ღროთა შეცვლის გამო, რსმალეთის სამფლობელოში იპო-გიან.

რსმალეთში მყოფ ქართულ მონასტრებთა შორის პირებლად მოვიხსენიერ თორთუმის მაზრის თხის უფრო გამო-ჩენილი მონასტრები, რომელთა შემ-დეგ მაგა ნერსესი ავაზების რლთისის მაზრის მონასტრებთ, ავრეთე შარსისას, ანისას და სხვ.

„თორთუმის მაზრის შემოვლა როგორავეთ, ამბობს მამა ნერსესი, დიდი შეწუხებით, კლდებზე და მოებზე ბობ-ლენით, ძლიერს მივახშირეთ რლთისის მაზრაში მყოფ მონასტრებთან. ამ მგზა-

ერობის ღროს წინ ბევრი სოფელები შე-მოვეხდა მაგ. თევა, ღიგაძორი (ეშმაკის დელე), ლუნა - ბოსტუკის (აოხრებული ქვეყნის) ადგილები და ერთი ყვითლათ მომიწვანი წეალი, რომელიც სამზღვ-რამ მომიწვანი და თავის-კარის მაზ-რებს.

„მონასტრები და სოფელი ერთს სა-შინელ მაღალ კლდოვან მთაზე აშენებული, რომელიც გარშემორტყმულია თვალ ჩაუწევენელი ღრმა ღრატებით და ყოველ მხრიდგან სურათვანი შე-ხელულება აქვს. ამ სოფელს ეწოდება „იშხან“ ანუ იშხანების *) სოფელი.

*) „იშხანები“ სომხურად სოფელის ანუ მაზ-რის წინაპირ კაცებს უწოდებენ.

ფელტონი

გარდის გიბინების

ლვის-მარგალის დღესასწაული *)

შეითხველს, უეჭველია, ახსომს, რომ ასათურით მე შეუდები თამარ-შების სატატრო ქალიქის მარინისა და მისი შე-სა-მშნავე მონასტრის დღესასწაულის აღ-წევას; მაგრამ, რადგანაც აქვე შევეხე სხვა ძევლ მონასტრებსაც, ამიტომ მგო-ნი უადგილო არ არის, (შეტალი ამ თმის ღროს, როდესაც ყოველ ჩვენგანს ყურადღება აქვს მიქცეული რსმალეთისკენ), რომ მე მომყავს სხვათ შო-

სოფლები: შვარელი, სანავარდო იგივე ხაჩმიანი, ძუჭატანი, და მემრე ქავაქაიის მთა, სადაც სადეურობენ, დაცემის და აოხრების დროს, ლეკითა დასი; აღმოსავლეთით შელის-ციხის მომიჯნავეთ არის უდაბურნი ტყენი, ბარემყალი, შეიძიანი, ხადიანი, შეარები, ლელი და ქაბალი.

როდესაც დამშეიდებულს და დარჩენებულს ხალხს დაცა ლეკის ჯარი ქაბალს და იქვე მახლობლად რუსის სოფელს მიხალოვეს, სადაცა მცხოვრებნი დახოცეს და ზუგი კი გაასწრეს და თავი მოირჩინეს, დაიტაცეს, როგორც მთიულთ წესია, აკონელი დავლათ, შელის-ციხელებს შემოისმა ეს საშინელი მითქმა-მოთქმა ლეკით შემოსევისა; მოდიოდა კაცი კაცედ: „უშეელეთ თავს, თორებ მტრის მსხვერპლნი შეიქნებითო!“ შეშინებული ხალხი პირველად გარეჭა ტყეებში, ზაღვან არც ტყვა, არც წამიალი არსად ჰქონდათ, შეაბეს საჩეროთ ურმები, ვანც მოასწრეს, უშეელეს თავს და ზოგნი კი ბარეს ინახავდნენ რამოვებში.

ჩვენი მამასახლისი მოახტა შაშინვე ცხენს და არწმუნებდა ხალხს: „ტყუილია, ღმერთი-რჯული, იყავით, გამაგრდით! ჩვენ რარღობებში განა რა მტრი უნდა იყოს, რომ ჩვენ შემოგვაეიდეს; დედა-კაცებიც კი ქვითა ამოსწყვეტენ!“ ზალაუდგა და რამოტელიმე შებმული ურები ძალით უკან დაბრუნა. „მტრება თუ გაიგო, უფრო თავისუფლათ შემოვაო!“

ამ დროსვე აფრინა კაცი ნაჩალნიკთან, შეატყობინა ეს ანბაერი, ეგრეთვე მოსთხოვა წამალი. შამალიც ჩერა მოაშველეს.

შექრიბნა ძალით დარჩევით მცხოვრებნი ფიდრე ხუთასი კაცი, წაუძღვა ცხენოსანს და პლაზანის არე-მარე სულ

შამოსახა, და აცნობა მტრის, რომ, თუ მოპრინდებით, ჩვენც მჩათ გახლავა-როთ!

იმ დღიდან ყოველს ორლობებში და ყოველს გზებზე დააყენა ყარაულები. მისაც თოვფები ჰქონდათ დაგირავებული, წაუროთ ძალით და მისცა პატრონები!

მას აქეთ სოფელი შელის-ციხე არის შევიდათ და მყუდროთ. იმ ხანებში ჩვენ დასაზერავად ხუთი ლეკი ცხენებით მოვიდნენ, როგორც ვაჭრები, რომ გაეგოთ — რა მდგომარეობაში ირის ხალხი. მამასახლისმა ესენი დაიჭირა და წარუდგინა მთავრობას. მხლა ჩვენ ისეთნაირად გაგულიანებელნი ვართ, რომ ასე გვგონია, მოელი დალისტანიც რომ მოგვადგეს, სოფელს შელის-ციხეს ვერას დააკლებს და ისევ ისეთი მყუდროება სუფეს აქ, როგორც იყო ადრე. თუ რომ მფრათ არ მოპეროდა ეს მამასახლისი და ხალხი გაუშო, რომ თავი მოერჩინათ, პარველი, რომ მტრი უთუოთ შემოვიდოდა, რადგანაც აქ უფრო ეგულებათ საკენკი, მეორე — მოელი ვენახები მოსული დასაკრეფათ, სულ დაელუბებოდათ და სოფელი მაეცემოდა დიდ ზარალს.

სხვა მოფლის საცხოვრებნი, რომელიც მთაში გახიზულნი იყენენ, იმათაც რომ გაიგეს შელის-ციხის სიმაგრე, რომ ადგილიდანაც არ დაიძერნენ, თვითონაც დაბრუნდნენ, მაგალითად სოფლის ახალ-ზავაზის და სხვა სოფელის მცხოვრებნიც შერემის მოებილგან და წივილენ თავიანთ სოფელში.

მიხ. ახ—ან

უცხო ქვეყნები

ოსალეთი

ზოგიერთს ვენის გაზეთებში იწერებიან, ვითომც სტამბოლში შემდგარა

სხვათა შორის ამ მონასტრებზედ ხალხში ერთი დაუჯერებელი ლეგენდა სუფეს, სადაც იხსენიებენ მითომ სპარსეთის ხელმწიფის ნუშერევანის სამთ მშენებირთ ასულთა თავ-თავიანთების აე-შენებინოთ.

ეს იშხნის მონასტრები აშენებული ყოფილა ყვითელი ქვით. ძარი სულ ორი აქეს სამხრეთისკენ დატანებული. როგორც გვაუწყეს ამ სოფელში მყოფ მოხუცთა, როდესაც ეს მონასტრები სომხოვების ხელში ჩავარდა, კედლებზედ გამოქანდაკებულ წმინდანების სატების გამო, თაორები შიგ შესვლასა და ლოცვას ერ ჰელევლენ, რადგანაც რჯულის წინააღმდეგი იყო.

*) მაგ იგი „მოშენ ამაჟად გამომზერა, ხახულის დონჯად წამოწოლა და იშხანის სურათოვანი შეატყრობა.“

შეც.

პარტია, რომელიც ცდილობსთვის, რომ რუსეთთან მორიგებაზე ცდილობის ტერიტორია. მს პარტია ეჭური ტერიტორიას ულთანს, რომ თქვენთვის, ჩვენი გამარჯვებაც და დამარცხებაც დამღმუბავი იქნებათ: თუ თქვენმა ჯარებმა გაიმარჯვეს, მაშინ ამ ჯარების სარდლები, რომელიც ცდებიან მითხადფაშის მომხრენი არიან, დამრუნდებიან თუ არა სტამბოლში, იმ წამსვე გადაგყენებენ ტახტიდამაო; და თუ დაგვამარცხებას, მაშინ ხომ ხალხი ადგება და ხეირს არ დაგაყრისთო. ამის გამო უცელას ის ემჯობინებაო, რომ ესლავ შეურიცეთ რუსეთსაო.

ამბობენ, რომ სულთანი ის ცეცხლშე არის და არ იცის — ვის დაუჯეროს. მორიგება კი ურჩევნია; მაგრა მორიგებაც არის და მორიგებაც: თუ ეს მორიგება მოგრათ არ მოპეროდა ეს მამასახლისი და ხალხი გაუშო, რომ თავი მოერჩინათ, პარველი, რომ მტრი უთუოთ შემოვიდოდა, რადგანაც აქ უფრო ეგულებათ საკენკი, მეორე — მოელი ვენახები მოგრა მოგრებებას, სიტყვა. ამ სიტყვის უმთავრესი ჰაზრი, როგორც ფრანცუზული გაზეთები გეაცნობებენ, ის არის, რომ ზამბეტრა ამართლებს თავის წინასწარმეტყველებას, რომ ჩვენ, რესპუბლიკელები, 400 დაებრუნდებით მომავალს ნაციონალურს ძრებაშიო.

საურანგებელი

ამ უკანასკნელი კენჭის-ყრის თაბაზე საფრანგეთის ერთს პატარა ქალაქში გამბეტრას წარმოუთვევამს სიტყვა. ამ სიტყვის უმთავრესი ჰაზრი, როგორც ფრანცუზული გაზეთები გეაცნობებენ, ის არის, რომ ზამბეტრა ამართლებს თავის წინასწარმეტყველებას, რომ ჩვენ, რესპუბლიკელები, 400 დაებრუნდებით მომავალს ნაციონალურს ძრებაშიო.

„ეს წინასწარმეტყველება იმიტომ არ ასრულდათ, სოჭა ზამბეტრამ, რომ კაცი არ მოელოდა, თუ ჩვენი მინისტრები, კენჭის-ყრის დროს, ისეთს უწეს ჩიდენდენ, ისე უკანონოთ და ძალ-დატანებით მოიქცეოდნენ, როგორც ისინი მომავალს ნაციონალურს ძრებაშიო.

„მაგრამ არც უნდა იყოს, უმრავ-

ამის გამო ერთს მშენიერ დროს ეკლესია შიგნით გარედგან შეშით გაემსით და ცეცხლი წაეკიდებინათ. ამ გვარად, რაც რომ ცეცხლის ალი გადურჩა, შუბებით ჩამოუნგრევიათ. მრთის სიტყვით, ამ ეკლესია წარმოიქმნა და მოიქცეოდნენ, როგორც ისინი მოიქცნენ ზოგიერთს დეპარტამენტებში.

„მაგრამ არც უნდა იყოს, უმრავ-

შ. ახალქალაქი, ლონდონის სამიზნეა.

